

Atazatan oinarritutako ikaskuntzarako lan-markoa

Jane Willis

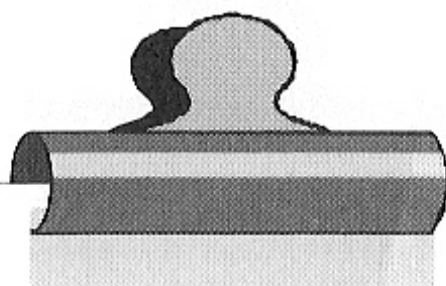
Itzultzailea: Xabier Yurramendi

HABE

Helduen Alabatatze eta Berruskalduntzerako Erakundea
Erakunde Autonomisiduna

**Donostia
1999**

FOCUS
1

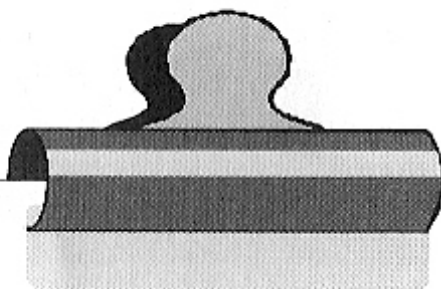
Zer ikuspegi duzu hizkuntzaren ikaskuntzaz?

Ondoko A, B, C eta 2 esapide horietatik aukeratu zeure iritziarekin bat datorrena. Jaso itzazu zeure arrazoiak eta erabakiak hartzeko datu lagungarriak.

A Guztiz ados **B** Ados **C** Ez oso ados **D** Desados

- 1 Nahiko ondo ikas dezakezu hizkuntza arrotza hitz egiten ikasaitan ibili gabe. ☐
- 2 Hizkuntza arrotza ikasitako Bigarren Hezkuntzako ikasle askok komunikatzeko gauza ez direla utzi dute eskola. ☐
- 3 Ikasleek errakuntza berbera egiten dute askotan, nahiz eta behin eta berriz zuzendu. ☐
- 4 Ikasleek gramatika-arauak ikasten badituzte, berehala izango dira erabiltzeko gauza. ☐
- 5 Hitz egiten ikasteko, askatasun osoz erabili behar duzu hizkuntza, nahiz eta errakuntza ugari egin. ☐
- 6 Irakasleak beti zuzendu behar ditu ikasleen errakuntzak. ☐
- 7 Irakurketa estentsiboa egitea da beste hizkuntza bat ikasteko biderik onena. ☐

- 8 Edozein adimen-gaitasun duen jendeak ikas dezake modu arrakastatsuan beste hizkuntza bat. ☐
- 9 Zenbat eta gazteago, hainbat eta hobeto ikasiko duzu beste hizkuntza bat. ☐
- 10 Ikasle kanporakoiak hizkuntz ikasle hobeak dira. ☐

Ba al zenekien?

Eguneroko bizitzan, munduko jenderik gehienak bi hizkuntza hitz egiten dituzte.

Ehunka milioi lagunentzako bide naturala da hizkuntzaniztasuna.

Ingelesa ama-hizkuntza dutenak 300 milioitik gora dira.

Ingelesa, txinera eta espainiera dira hizkuntzarik hedatuenak.

Mundu zabalean, negozioen erditik gora ingelesez egiten dituzte ingelesa jatorrizko hizkuntza ez dutenak.

Munduko ikertzailleen ehuneko 80k ingelesez idazten dute.

Munduan postaz bidaltzen diren gutunetatik ehuneko 75 ingelesez idazten dira.

400 milioitik gora dira ingelesez hitz egiten dutenak, hizkuntza arratza edo bigarren hizkuntza gisa.

Gero, hizkuntzaren ikaskuntza naturalerako oinarritzko hiru baldintza identifikatu ditugu, eta konbinatu laugarren batekin, instrukzioarekin. Lau horiek dira, hain zuzen ere, ikaskuntzaren ingurunerik onena bideratzen digutenak.

Azkenik, erakutsi nahi dugu nola irakaslearengan ardaztutako saioek elkarreraginezko eredu finkoen alde egiten duten, ikaskuntza naturala oztopatuz. Horrek guztiak elkarreraginezko eredu alternatiboaren beharra, ikaslearengan ardaztua, azpimarratzen du, irakaslearengan bainoago. Behar hori atazatan oinarritutako ikaskuntzak bete dezakeelakoan gaude.

1.1. Hizkuntzaren ikaskuntzari buruzko usteak

Denok ditugu hainbat uste, oso barneratuak, bigarren hizkuntza edo hizkuntza arrotzaren ikas-prozesuaz. Hizkuntza baten ikasle edo irakasle izan gineneko geure eskarmentuan dute horiek oinarri. Merezi du uste horiek, eta uste horiekin bat eginik dagoen azpiko eskarmentua aztertzea. Horretarakoxe diseinatu da *Focus 1* izeneko galdeketa lagungarria.

Galdeketa horri erantzun dioten irakasle gehienak ados daude horko sei-zazpi esapiderekin eta ez daude ados beste hiru-laurekin. Baina oso erantzun desberdinak eman ditzakete, eskarmentu guttiz desberdinetan oinarritzen baitira.

Gure usteen gaineko azterketak, ordea, nola lagun diezaguke ulertzen jendeak beste hizkuntza bat nola ikasten duen? Edo, agian garrantzikoagoa dena, nola ikasten ez duen? Guk, orain, adierazpide horiek banan-banan eztabaidatuko ditugu.

1. Nahiko ondo ikas dezakezu hizkuntza arrotza hitz egiten ikasgai-rik gabe

Gutariko askok edo guk ezagutzen dugun jende askok ere hizkuntza bat hitz egiten du nahiko ondo inolako irakaskuntzarik gabe: bidaia egiten dituztenek edo kanpora lan egitera joaten direnek edo beren herrietan gelditu arren, beste hizkuntza bateko hiztunekin jarduten dutenek ere. Gaztetxoak ere, ikasteari uzten diotenak, askotan ezin ikas dezaketela usteko horiek, gidari turistikoak izate-

ra iristen dira, eta hainbat hizkuntza arrotzetan jarduteko gauza izaten dira. Ez dira beti zuzen arituko, baina beren beharretarako adinako hizkuntz gaitasuna lortzen dute.

Zerk laguntzen die horrelakoei ikasten? Alde batetik, oso motibatuta daude; irrika handi batek eragiten die komunikatzera eta mezua ulertzera. Aurkeztapen ugari jasotzen dute; izan ere, erabiltzen den hizkuntza entzuten dute, eta beharrezkoak dituzten esamoldeak jasotzen dituzte. Hitz egiteko eta hizkuntzarekin esperimintatzeko aukera handia dute. Solaskideek ez dute horien-gandik zuzentasun handirik espero, eta komunikatzeko egiten dituzten ahaleginak babesten dituzte elkarriketaren harian hitzak eta esaldiak iradokiz.

Beraz, litekeena da jendeak ikasgai-rik gabe asko ikastea. Ikasgelako instrukzioa ez da ikasteko nahitaezko baldintza bat.

2. Hizkuntza arrotza ikasi duten Bigarren Hezkuntzako ikasle askok utzi dute eskola komunikatzeko gauza ez direla

Tamalez, askotan gertatzen da hori. Munduan zehar dauden hizkuntz eskola gehienetan, ikasle-multzo handienetakoa da ingele-sa eskolan ikasi eta ezer ez dakiela konturatzen dena, eta berriz ikasten hasi nahi duena. Britainiako eskolak utzitako hainbatek porrot egin dute frantsesa eta alemanera ikasi nahi izan dutenean, aurreko kasuetan bezalaxe. Esaldi-andana bat dute buruan pilatuta, baina ez dira gauza erabiltzeko edo lotsatu egiten dira hitz egiteko momentuan. Eta, nahiz eta horietako askok azterketak gainditu, ez dira gauza hiztun trebe baten aurrean elkarriketa-hariari segitzeko.

Arazoietako bat izaten da esaldi-mailako idatzizko hizkuntzaren aurkeztapena jasotzen dutela maiz; testuliburu-rik ariketak irakurtzera eta idatzitako elkarriketak entzutera ohituta baitaude. Irakasle-aren instrukzioa xedea duen hizketako aurkeztapena jasotzen dute, benetako ahozko elkarreraginezko hizketakoa baino gehiago.

Esan genezake, hortaz, zenbait jende ikasten duela hizkuntza modu naturalean, ikasgelako instrukzio-rik gabe. Bestalde, jende askok ez du ikasten, irakatsita ere.

Ezin da horregatik esan ikasgelako instrukzioa alferrikakoa denik; jakina, badira instrukzioa lagungarri dela iradokitze-rik frogak.

Etsenplurako, instrukzio formala izan duten ikasleek, eta ikasi duten hizkuntza horretako herrietan denbora eman dutenek, zuzentasun-maila hobea lortzen dute, instrukzio formalik jaso ez dutenek baino¹. Hala ere, ikasgaiak ez dute berez arrakasta bermatzen. Instrukzio formala oso gutxitan izaten da nahikoa hizkuntza bat ikasteko.

Zerk oztopatzen dio ikasleari ikastea? Irakasle gehienek esango lukete arrazoirik nagusia motibazio-falta izaten dela. Ikasleek ikastaldiaren hasierari ondo eusten diote, baina bigarren edo hirugarren urtean motibazioak beheraka egiten du. Ikasleak ikasgaiak aspergarriak direlako kexu dira, eta uzkur eta soraio egoten dira akatsak egin eta puntuazioetan behera egiten dutelako. Ikasle askoko ikasgeletan oso zaila izaten da bakoitzari behar duen aukera ematea hizkuntza modu naturalean erabiltzeko. Ikasle helduek lotsa pasatzen dute jendaurrean hitz egin behar dutenean. Oso gutxitan aztertzen da ahozko jarduna, eta azterketak askotan gramatikazko emaitzetan oinarritzen direnez, gramatikan fokalizatzen da irakas-kuntza, esanahian baino areago.

Eta badira beste zenbait arrazoi ere; liburu honetan horiek pixkanaka-pixkanaka argitzen ahaleginduko gara.

3. *Ikasleek errakuntza berbera egiten dute askotan, nahiz eta behin eta berriz zuzendu*

Ez duzu irakasle-gela batean denbora asko eserita emango honako lantu hau entzun gabe: "Baina, hamaika aldiz saiatu naiz irakasten, eta oraindik huts berbera egiten segitzen dute!"

Badirudi ikasle batzuk arrakastatsu izaten direla gramatika-arauak ikasten. Eta ariketak ondo burutzen dituzte, baita azterketa egiten dutenean ere. Baina, askotan, ez dituzte zuzen erabiltzen beren kasa ari direnean. Beste hitz batzuetan esanda, formari jakinaren gainean erreparatzen diotenean ematen du bereganatu dituztela behin-behingo (adib.: azaleko eredu); baina ez komunikatzen ahalegintzen direnean, esanahia arretagune dutela. Froga askok adierazten dute jardunaren jardunean aritzeak, hizkuntzaren molde bat behin eta berririo lantzeak, esaterako, ez duela nahitaez 'perfekzioa ekarriko' batez ere komunikatzeko unean.

1. D Doughty, 1991.

Stephen Krashen-ek, itzal handiko hizkuntzalari amerikarrak, eskurapenaren eta ikaskuntzaren artean egiten duen bereizketa oso ondo datorkigu hona. Eskurapena era naturalean gertatzen den prozesu subkontzientea da eta jariotasunera darama; ikaskuntza, berriz, prozesu kontzientea. Arestian aipatutako egoera batean, esan genezake ikasleek ikasi dutela xede-forma, eta egoera kontrolatu batean, araua era kontzientean aplikatuz, ekoizteko gaitasuna dutela; baina, halere, oraindik ez dutela eskuratu, ez baitute bere hizkuntzaren sisteman barneratu. Gutxik onartzen dituzte Krashen-en kezkak esaten duenean era formalean ikasitakoa ez dela sekula ikaslearen hizkuntza zabaleko parte bat izatera iritsiko. Baina item berria behar bezala eskuratzen ez den arte, ez da era librean erabiltzeko baliagarri izango. Beraz, artean, segurasko, xede-hizkuntzaren gramatikarekin zerikusirik ez duen modura jarraituko dute ikasleek beren mezua adierazten².

"Praktikak perfekzioa dakar" esaera zaharra ez da, hortaz, beti aplikagarri gramatikaren ikaskuntzan. Eta horrek beste galdera bat dakar. Gure ikasleek perfekzioa izan beharko lukete jomuga? Gramatika-azterketa gainditzea besterik ez badute jomuga, agian nahikoa da azterketarako praktikak egitea, kontzienteki dakitena aplikatuz, baina jariotasunaren kaltetan.

Beste kasuetan, ordea, ez al litzateke hobe ikasleei laguntzea beren hiztegia eta hizkuntza aberasten eta zabaltzen (hitzak eta esaldiak errazago ikasten dira), heldu ezinezko eta berehalako porrota ekarriko duen helburua jarri beharrean, eta eredu isolatuak jorratzen denbora gehiegi galdu gabe³?

4. *Ikasleek gramatika-arauak ikasten badituzte, berehala erabiltzeko gauza izango dira*

'Gramatika' hitzarekin zer esan nahi dugu, ordea? Hamaika modutara erabiltzen da hitz hori. Esan dezakegu haurrek lau urtetan eskuratzen dutela jeneralean beren ama-hizkuntzaren oinarritzko gramatika. Zera esan nahi da: gramatika, barneratutako sistema

2. Krashen-en teoriak argi laburbilduta in P Lightbown, and Spada, 1993, 26-29 orr. eta H Douglas Brown, 1994, 279-82 orr.

3. P M Lightbown, 1985, 173-89 orr.

gisa, oharkabeen eskuratua, eta helduei ere hitzez azaltzeko zaila dena. Kontua da, askotan, ezin dela zehatz-mehatz adierazi zer arau diren. N Prabhu-k idatzi zuen bezala: "Gramatika-teorian eta bere deskripzioan egin ziren aurrerapenak argi erakutsi zuten hiztun trebeek subkontzienteki erabiltzen zuten gramatika-sistema barnera-tua edozein syllabus gramatikalek ispilatzen duena edota bere baitan har dezakeena baino askoz ere korapilatsuagoa zela"⁴.

Batzuek egunkarietara idazten dute ingelesezko aditzaren erabilera okerra salatuz (adib.: *etxera joan nahi nuke* esan beharrean *nahi nuke etxera joatea* tankerakoak). Salaketa horiek eskolan irakatsitako gramatika-arau preskriptiboetan dute oinarri. Gramatikariak, hizkuntz sistema deskribatzeko, hiztunek gaur egun erabiltzen duten hizkuntza hartzen dute abiapuntu. Eta gramatika deskriptiboa idazten dituzte, eta askotan erreferentzi gisa hartuak izaten dira. Gramatika pedagogikoak hizkuntza irakasteko sailkatzea du helburu; hortaz, ematen dituen arauak erraztea eta orokortzea ditu xede. Horrelakoak dira goiko adierazpidean aipatutako arauak. Testuliburuetak eta gramatika pedagogikoetako arauak beren salbuespenak izan dituzte askotan, 7. kapituluari ikusiko dugunez.

'Ikasi' hitzak hartzen duen esanahia ere kontuan hartzekoa da (ikus aurreko adierazpidea, 3.a). Zenbaitetan, nahiz eta arauak azaltzen eta lantzen errazak izan, eskuratzeko denbora asko behar izaten da, baita erabili ahal izateko ere. Esaterako, badago ingelesez arau erraz bat: orainaldiko aditza ez-burutuak 3. pertsonan singularrean -s bat hartzen du bukaeran. Baina ikasle aurreratuek ere *She work* esaten dute, edo alderantziz, gehiegizko konpentsazioa egiten dute eta -s hori behar ez denean ere erabiltzen dute. Bada ingelesez ere edutezko adjektiboa *his/her* generoa bereizten duena. Genero-dun izenak dituzten hizkuntzetan generoa eta izena bat etortzen dira gehienetan. Ikasleek berehala ikasten dute arau hori, baina honelakoak esaten dituzte aldi batez: *his husband*. Beste arau batzuk, kontzeptu-mailakoak, askoz zailagoak izaten dira, hala nola orainaldi burutuaren erabilera ingelesez, eta horrelakoetan ikasleek beharrezkoa izaten dute hizkuntz aurkeztapen ugaria ezaugarri horiek zuzen erabili baino lehen.

4. NS Prabhu, 1987, 17. orr.

Arauen azalpenak lagungarriak dira bakarrik ikasleak xede-hizkuntzaren esanahiaz jabetzeko nahiko eskarmentua duenean. Kasu horretan, beharbada, ez du inolako azalpenik beharko. Zenbaitetan, ikasleak hasten dira inputa jaso duten hizkuntza berri bat erabiltzen inongo arauaz azalpenik jaso gabe edo eredurik landu gabe. Era naturalean eskuratzen dute hizkuntza hori.

Merezi du, bestalde, jakitea ikasleek errakuntza komunak egiteko joera dutela, beraiei ama-hizkuntzak horretan zer ikusirik izan gabe. Are interesgarriagoa dena: badaude frogak erakusten dutenak ikasle guztiek segida bertsuan eskuratzen dituztela gramatikazko ezaugarriak, nahiz eta beste hurrenkera batean irakatsiak izan. Adibidez, -ing formak oso goiz azaltzen dira; -s hirugarren pertsona, berriz, oso berandu.

Beraz, badirudi honako hau argi dagoela: arau bat ez da barneratua izango, harik eta ikaslearen hizkuntz sistemaren garapena arauari egokitzen zaion arte. Eta ez dugu jakiterik ikasle bakoitzari noiz gertatzen zaion hori. Hortaz, ikasleek behin eta eredu berria ezagutzen eta ahoskatzen ikasi eta gero, ezer gutxi bizkor daiteke ikas-prozesua aparteko praktikak eginaraziz, testuliburu gehienetan egin nahi den bezala. Bestela erabil daiteke ikasgelako denbora: inputa areagotuz (ezagutzen dituen baino eredu gehiago jasoko ditu ikasleak), beren hitz- eta esaldi-sorta erabilgarriak zabalduz eta beren kasa hizkuntza erabil dezan eraginez. Honetaz guztiaz arduratzen da atazatan oinarritutako ikaskuntza.

5. Hitz egiten ikasteko, askatasun osoz hitz egin behar duzu, nahiz eta errakuntza ugari egin

Horrelaxe ikasten da hitz egiten, hizkuntza era naturalean eskuratzen duzunean. Esanahiak berebiziko garrantzia duen egoera baten aurrean zaudenez, zeharbidez jasotzen saiatu behar duzu, eskura daukazun edozein hitz eta esaldi erabiliz. Ikasgeletako ahozko jardura askok emandako formak, ereduak edo funtzioak ekoiztera bultzatzen dituzte ikasleak, beraiek esan nahi dutena edo sentitzen dutena adieraztera baino gehiago.

Erabilera askeak hizkuntzarako abagune askoz ere zabalagoa dakar berarekin, eta eskurapena gauzatzeko aukera naharoagoa. Aukera eman behar zaie ikasleei beraiek pentsatzen dutena edo sen-

titzen dutena esateko; eta babespeko giroan esperimentatzeko, ikusi edo entzuten duten hizkuntza erabili ahal izateko, mehatxatuta sentitu gabe. Aukera eman behar zaie, gainera, hizkuntzaren funtzionamenduaz egindako hipotesiak egiaztatzeko, gauzak probatzeko, ulertu duten ala ez ikusteko. Hasieran akatsak egiteko probabilitatea handia izango da. Baina, pixkanaka-pixkanaka, zenbat eta hizkuntzaren errepertorioa zabalagoa izan, orduan eta zuzenago jardungo du. Atazatan oinarritutako lan-marko batek ikasleei esperimentatzeko abaguneak ematea du helburu, ahoz nahiz idatziz.

6. Irakasleek ikasleen errakuntzak zuzendu behar ditu beti

Irakasle gehienak ez daude ados adierazpide horrekin. Errakuntza guztiak zuzentzen saiatzen bazara, azentua eta ahoskera barne, eskolasaioa moteldu eta ikasleen motibazioak behera egingo du. Hainbat ikaslek diotenez, ez dute arriskurik hartzen, ez ikasgelan ez ikasgelatik kanpo, hutsegiteak egingo dituzten edo jendaurrean zuzenduak izango diren beldurrez. Noiz izango dute, hortaz, era askean hitz egiten ikasteko aukera?

Haurrak beren lehenengo hizkuntza hitz egiten ikasten ari direnean, gurasoek, gehienetan, sustatu eta adoretu egiten dituzte, esamolde berri bat esaten dutenean, zuzentasunaz axolatu gabe. Gurasoek zenbaitetan errepikatu egiten dute esaldia, *baina* gozogo. Oso gutxitan entzungo diezu honelako zerbait: "Ondotxo ahalegindu zara; baina bi akats egin dituzu, esan ezazu berriro".

Irakasle gutxik zuzentzen dituzte ikasleak binaka edo taldeka konfiantza edo jarioasuna lantzen ari direnean. Egoera horietan ikasleak ez dira inoiz zuzentasunaz arduratzen. Talde txiki batean bakarka ari direnean, irakaslearen monitoretzatik urrun, ikasleak hizkuntza esperimentatzeko eta arriskuak bere gain hartzeko prest egongo dira, baldin eta laguntzazko giroa eskaintzen bazaie.

Hala ere, badira ikasleek zuzentasuna behar beharrezko duten uneak. Azterketako eskakizunez gain, ikasleek jendaurrean zuzen jardun beharra sentitzen dute, hau da, esaten ari direna grabatzen denean, edo ahozko aurkezpena prestatzen ari direnean, edo jendaurrean idazlan bat erakutsi nahi denean. Zirriborroak prestatzen dituztenean zalantzak argitzeko aukera ematen zaie, batetik, eta esan nahi dutena adierazteko modu berriak eta hobeak aurkitzeko

astia, bestetik. Beraz, garrantzikoa da ikasleak zuzentasunez jarduten ahalegintzea, erabiltzen duten hizkuntza sendotzeko eta hobetzeko lagungarri izango zaie eta.⁵

Egoera onenean, ikasgela kudeatu beharko litzateke ikasleak bi hizkuntz mota, pribatua zein publikoa, baliatzeko eta bereizteko moduan. Ikasleak jakin beharko luke noiz erabili bata, akatsez arduratu gabe, eta noiz bestea, zuzentasunari erreparatuz.

7. Irakurketa estentsiboa egitea da beste hizkuntza bat ikasteko biderik onena

Irakasleak oso sinetsita daude irakurketa estentsiboak lagundu egiten duela, nahiz eta ikasleek askotan esan ez dutela denborarik! Ikasle arrakastatsu askok aurkitzen dute irakurketa oso modu bikaina dela hiztegia zabaltzeko, esaldi berriak ikasiz eta gramatika sendotuz.

Entzuketa estentsiboan bezala, irakurketak input aberatsa eskaintzen du hizkuntza erabiltzeko. Biak dira baliagarri, baina irakurketa kontrolatzeko errazagoa da, eta gogoetarako denbora eskaintzen du. Azkar edo mantso irakur dezakezu; atzera egin eta berriro irakurri. Ikasle trebeek testuak baliatzen dituzte askotan. Horrela, atzera jotzen dute behin eta berriz esanahiak landuz eta hitzak eta esaldi erabilgarriak oharretan jasoz.

Batzuk irakurle trebe izatera iristen dira; baina ez dute sekula hitz egiten ikasten. Hitz egiteko beharrik edo aukera handirik ez dutelako gertatzen da hori, edo, bestela, erabiltzen den hizkuntza entzuten ez dutelako. Alderantziz, beste hainbatek ez du inoiz irakurtzen ikasiko; baina jarioasun onekoak izaten dira. Alfabeto desberdinak dituzten hizkuntzetan edo ikasleek ahozko inputa soilik dutenean maiz gertatzen dira horrelakoak. Ikasle arrakastatsu gehienek eskaintzen zaien input-mota guztietatik ateratzen dute etekina, eta dudarik gabe irakurketa horietako bat da.

8. Edozein adimen-gaitasun duen jendeak ikas dezake modu arrakastatsuan beste hizkuntza bat

Jaiotzen garenetik denok dugu hizkuntza bat ikasteko gaitasuna. *Focus 1*en ikusi bezala, munduko gizaki gehienek bi hizkuntza

ikasi behar izan dituzte beren eguneroko bizitzan batetik bestera ibiltzeko. Horrelakoetan oso gutxi egiten dute porrot. Berezikin instrukzio formalean (hizkuntzari buruzko ikaskuntzan fokalizatzen denean, hizkuntzarekiko elkarreraginean baino areago) du garrantzia adimen-gaitasunak.

Baliozkoa izango zaigu gogoratzea zenbait ikaslek ez dutela gramatikarekiko sentiberatasunik, baina bai ordea buruz ikastearekiko. Bata zein bestea ikasbide egokiak izan daitezke, eta ikasle batzuek biak erabiltzen dituzte. Ikerketek adierazten dutenez, kalitate handiko irakaskuntzak gaitasunen arteko aldeak berdindu ditzake.⁶ Beraz, espero izatekoa da ikasle guztiek ikasiko dutela baldin eta ikasgelan ikaskuntza naturalaren baldintzak sortzen baditugu. Xede hori du, hain zuzen ere, atazatan oinarritutako ikaskuntzak.

9. Zenbat eta gazteago, hainbat eta hobeto ikasiko duzu beste hizkuntza bat

Zenbait adituren ustetan, badago 'aro kritiko' bat: nerabezaroa baino lehen hizkuntza berri bat ikasten hasten diren haurrek hobeto ikasten duteneko; zaila da nerabezaroaren ondoren jatorrizko hiztunen jarioari eta ahoskerari eustea. Izan ere, kontuan hartzeko gorabehera asko izaten dira⁷.

Hasteko, helduek jeneralean azkarrago ikasten dute, estrategia kognitibo eta metakognitiboak baliatzen dituzte. Haurrek buru hobia dute eta estrategia kognitiboak alboratu egiten dituzte. Era berean, helduek baino onura gutxiago ateratzen dituzte gramatika formala ikastetik; nahiz eta kontzientzia pizteko jarduerak, beren etapa kognitiboaren garapenari egokitzeko joko edo puzzle moduan diseinatuak, lagungarriak omen diren. Haurrekin, irakasleek metodo aktiboak erabiltzen dituzte; izan ere, behin eta berriz errepikatze eta imitatze gaitasuna eta oharkabea hitz egiteko islatzen baitituzte. Helduek zein haurrek etekina ateratzen diete mota ezberdinetako joko eta arazoak irtenbideratzeko jardueretan parte hartzeari. Inputa eta partaidetza adin guztietan dira ezinbestekoak.

6. J Carrol, 1965. D Larsen -Freeman, eta MH Long, 1991, 207 orrialdeetan idatzi bezala.

7. Ikus P Lightbown eta N Spada, 1993, 11-12 orr. eta 41-52 orr. adinaren eragina gaia sakontzeko.

10. Ikasle kanporakoiak hizkuntz ikasle hobeak dira

Bigarren hizkuntzari buruz idazten duen jende askok azpimarratzen du hizkuntza gizakion jarrerei eta nortasunari estu lotua dagoela⁸. Hizkuntzaren ikaskuntzak, beraz, pertsona osoa horretara jartzea eskatzen du, eta jarrera baikorrak garrantzizkoak dira horretarako. Irakaslearentzat, horrek esan nahi du autoestima bultzatu behar duela, ordainetan, ikasleek konfiantza izango dute ikas-estrategiak erabiliz hartzen dituen arriskuetatik onurak bereganatzeko.

Kanporakoiek askotan ikasle dulabreago dirudite, eta hizkuntza erabiltzen dutenean arriskutan sartzeko gogotsuago; hala ere, ikasgelan isilik dauden barnerakoiak oso entzule onak izaten dira, pentakorak, eta aurrekoek adina ikasten dute; gehiago agian.

Nortasunaren beste ezaugarriak ere eragingarri dira: ambiguitasuna erraz jasaten dakiena ondo moldatzen da. Lotsatia edo estuasunean bizi dena, berriz, okerrago, eta bikoteka edo talde txikitan ibiltzea izango zaio onuragarri, ez da mehatxupean sentituko eta.

Hemen geure egin ditugun hainbat uste komun aztertu ditugu, eta uste horien euskarri diren frogak ikertu. Horietako batzuk ikasle edo irakasle jardun dugunean jasotako frogak dira, eta beste batzuk hizkuntzaren eskurapenaren ikertzaileek jasotakoak. Bi frogamota horiek hizkuntzaren ikas-prozesuaz geureganatu dugun teoria osatzeko baliatu ditugu.

1.2. Ikasleen arteko aldeak

Ikaskuntzaren prozesua aztertzeak ikasle bakoitza aztertzeri igaroko gara, eta ikusiko dugu batez ere ikasteko bideak nola izan daitezkeen ezberdinak.

Aldez aurretik izandako ikas-esperientzia, estilo kognitiboa eta motibazioa, eta baita ere gaitasuna, adina eta nortasuna, arestian eztabaidatutakoak, norberaren ikas-estilo eta ikas-estrategietan eragin ditzaketen faktoreak izan daitezke. Motibazioari aparte helduko diogu, 1.3.3 puntuan.

8. Ikus H Douglas Brown, 1994